

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

24 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Timofti Vladimir,

Judecătorii: Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena și Boico Victor,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al armatei nr. 27 din 28 iulie 1944, în cauza penală în privința lui

Vacarciuc Alexandra xxxxx

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului militar al armatei nr. 27 din 28 iulie 1944, Vacarciuc Alexandra a fost condamnată în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, Vacarciuc Alexandra a fost declarată vinovată de faptul că în luna iunie 1941 s-a evacuat în comuna Dunducov și a lucrat în colhoz. Ulterior, samavolnic a părăsit colhozul și a plecat în orașul Rostov. În anul 1942 orașul a fost ocupat de trupele germane și ea nu s-a evacuat. Mai târziu s-a prezentat la unitatea militară pentru a solicita permisiunea de a pleca în Moldova. Ofițerul german i-a propus să îndeplinească o favoare care consta în îndeplinirea unei misiuni de spionaj. Inculpata a fost de acord cu propunerea ofițerului. Fiind trimisă spre locul dislocării unităților militare sovietice a fost reținută și transferată în orașul Armavir. La interogatoriu nu a recunoscut că este agent al serviciilor de spionaj germane.

3. Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, în temeiul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, declară recurs în anulare, solicitând casarea sentinței cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Vacarciuc Alexandra.

În susținerea argumentelor formulate, Procurorul General Adjunct a invocat că în materialele dosarului nu se conțin probe suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatei în baza art. 58-1 lit. „a” CP al RSFSR – trădarea de patrie, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpata Vacarciuc Alexandra, prin acțiunile sale a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS așa cum prevede acest articol.

A mai reiterat recurentul că, în corespundere cu art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a

afectat hotărârea pronunțată, se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru apărarea Drepturilor omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Susține recurentul, că instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatei la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, consideră recurentul că, condamnarea lui Vacarciuc Alexandra constituie un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, fiind încălcat dreptul la un proces echitabil.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, Colegiul penal reține că, prin sentința Tribunalului militar al armatei nr. 27 din 28 iulie 1944, Vacarciuc Alexandra a fost condamnată pentru săvârșirea infracțiunii de „trădare de patrie” în lipsa elementelor infracțiunii incriminate.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală în dreptate împotriva sa.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Vacarciuc Alexandra în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, cu casarea acesteia, iar în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dispune încetarea procesului penal, din motiv că există

circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, se casează sentința Tribunalului militar al armatei nr. 27 din 28 iulie 1944, cu încetarea procesului penal în privința lui Vacarciuc Alexandra xxxxx, condamnată în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR.

Vacarciuc Alexandra xxxxx, este reabilitată în fața societății și reintegrată în drepturi.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **24 decembrie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor